

Landbruks- og
matdepartementet

Revisjon av reindriftsloven

Asbjørn Kulseng, Landbruks- og matdepartementet
Værnes, 27. mai 2025

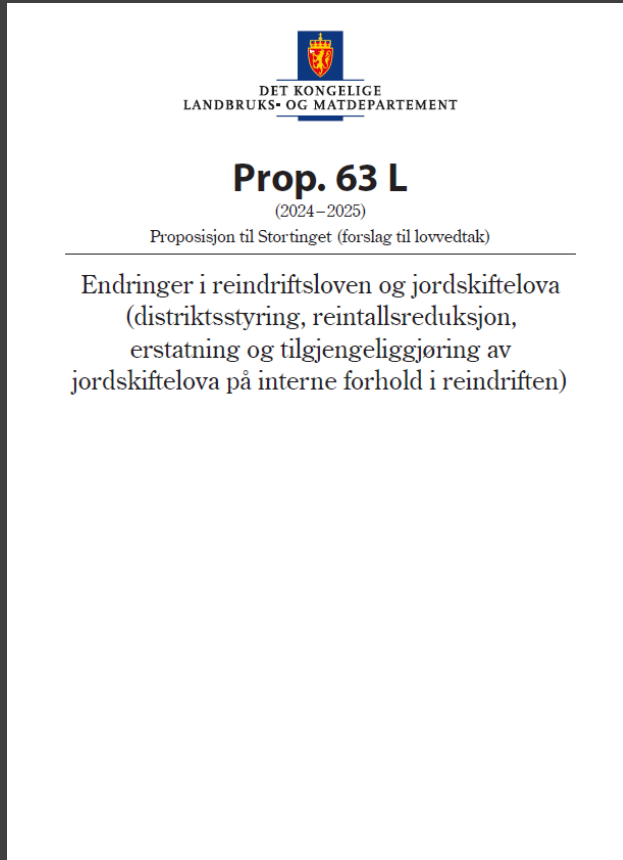
Foto: Tom Gustavsen

Dagsorden

- Kort om prosessen
- Lovendringsforslagets tre hovedtema
 - Distriktsstyring
 - Reindriftens erstatningsansvar
 - Tilgjengeliggjøring av jordskiftelova på interne forhold i reindriften

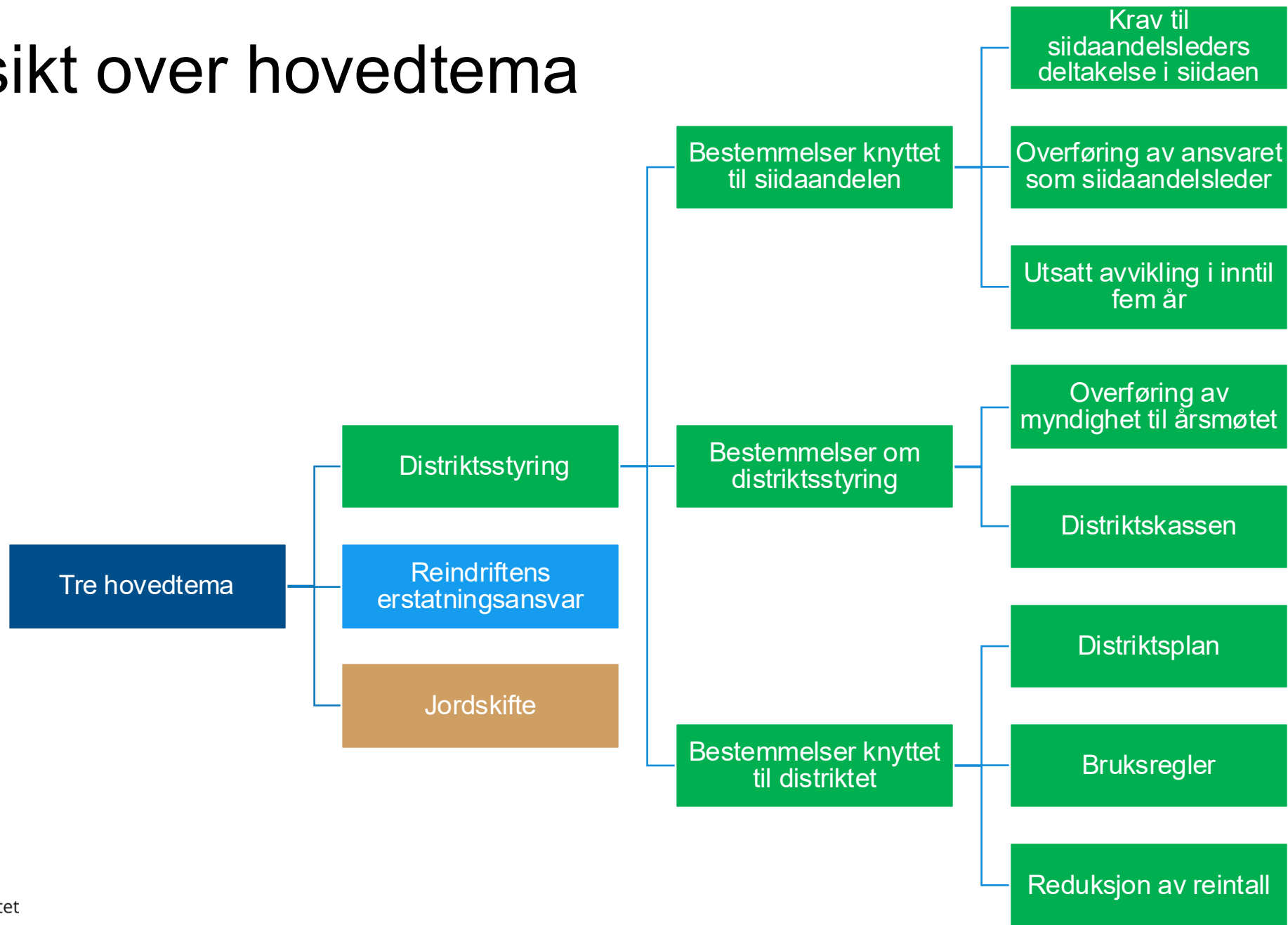

Prosess

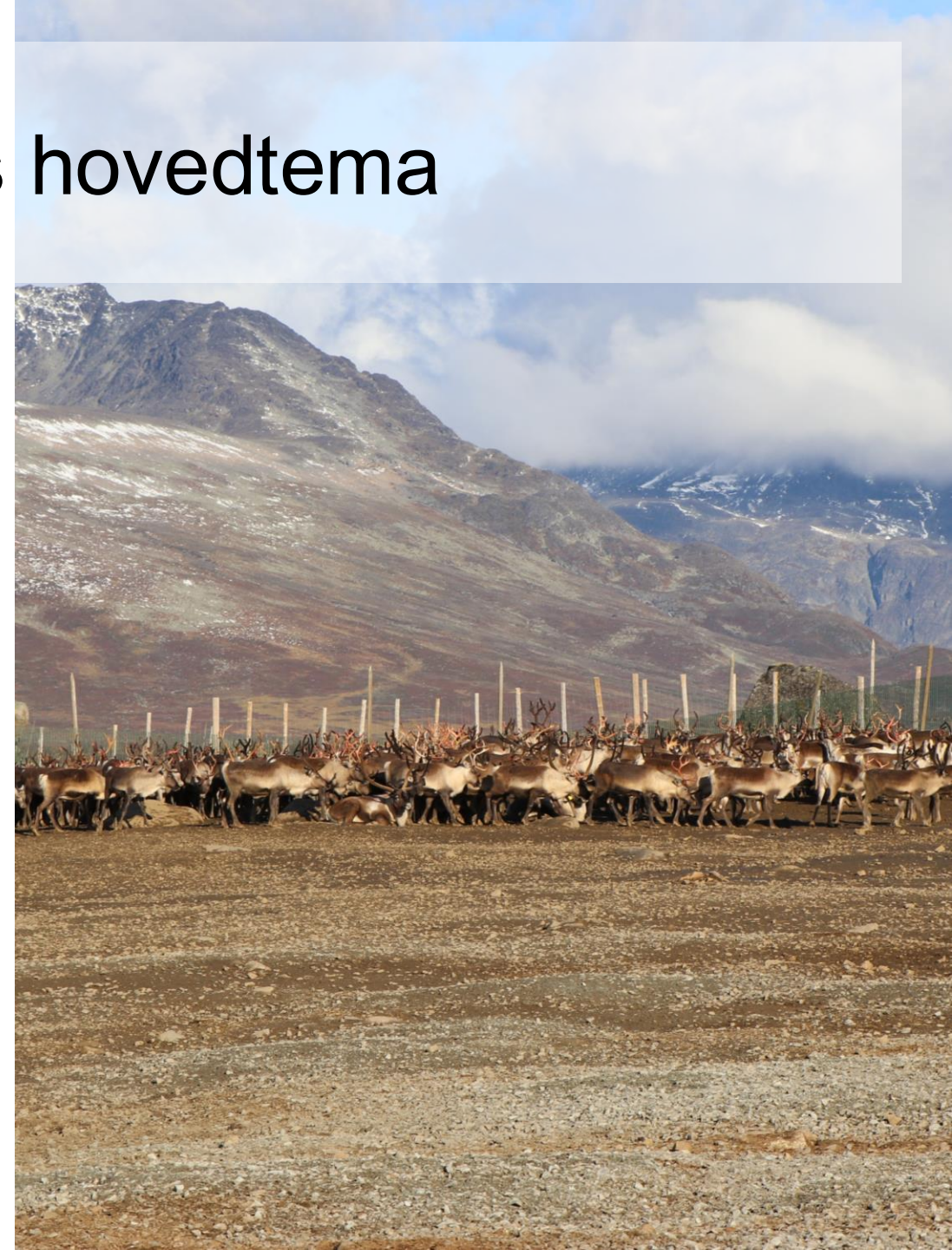
- Regjeringens forutsetninger
 - Bred involvering
- Ordinær lovprosess – ikke lovutvalg
 - Innspillsmøter
 - Referanse- og arbeidsgruppe(r)
 - Konsultasjoner
- Konsultert til enighet med Sametinget og Norske Reindriftsamers Landsforbund

Oversikt over hovedtema

Lovendringsforslagets hovedtema

- Distriktsstyring
- Reindriftens erstatningsansvar
- Tilgjengeliggjøring av jordskiftelova på interne forhold i reindriften

Lovendringsforslagets hovedtema

- **Distriktsstyring**

- Reindriftens erstatningsansvar
- Tilgjengeliggjøring av jordskiftelova på interne forhold i reindriften

Bestemmelser som skal gi grunnlag for reindriften interne selvstyre.

- Bestemmelser knyttet til siidaandelen
- Bestemmelser om distriktsstyring
- Bestemmelser knyttet til distriktet

Distriktsstyring: Bestemmelser knyttet til siidaandelen

- **Krav til siidaandelsleders deltakelse i siidaen**
- Overføring av ansvaret som leder av siidaandel
- Utsatt avvikling av siidaandel i inntil fem år

Distriktsstyring: Bestemmelser knyttet til siidaandelen

- Krav til siidaandelsleders deltakelse i siidaen
- **Overføring av ansvaret som leder av siidaandel**
- Utsatt avvikling av siidaandel i inntil fem år

Distriktsstyring: Bestemmelser knyttet til siidaandelen

- Krav til siidaandelsleders deltakelse i siidaen
- Overføring av ansvaret som leder av siidaandel
- **Utsatt avvikling av siidaandel i inntil fem år**

Distriktsstyring: Bestemmelser om distrikts- styring

- **Overføring av myndighet til årsmøtet**
- Distriktskassen

Foto: Tom Gustavsen

Landbruks- og
matdepartementet

Distriktsstyring: Bestemmelser om distrikts- styring

- Overføring av myndighet til årsmøtet
- **Distriktskassen**

Foto: Tom Gustavsen

Landbruks- og
matdepartementet

Distriktsstyring:

Bestemmelser knyttet til distriktet

- Distriktsplan
- Bruksreglene
- Reduksjon av reintall

Distriktsstyring:

Bestemmelser knyttet til distriktet

- **Distriktsplan**

- Bruksreglene

- Reduksjon av reintall

- Synliggjøre gjeterhyttene som en nødvendig del av reindriftas arealbruk.
- Behov for flere opplysninger i distriktsplan – følge av at bruksreglene unntas offentlighet.

Krav til distriktsplan

- Angivelse av flyttemønstre til siidaene i distriktet
- Oversikt over siidaenes årstidsbeiter, beitetider, kalvingsland o.l.
- Oversikt over nødvendige fremkomst- og transportmidler, herunder hvilke terrenggående kjøretøy som anvendes i distriktet, samt eventuell tidsbegrenset bruk av helikopter eller annet luftfartøy. Bruksregler for terrenggående barmarkskjøretøy skal også gå frem av planen
- Oversikt over alle gjerder og anlegg av permanent art, og så vidt mulig også gjerder av midlertidig art
- Eventuell inndeling i beitesoner
- Beliggenheten til gjeterhytter i distriktet, jf. § 21.

Distriktsstyring:

Bestemmelser knyttet til distriktet

- Distriktsplan
- **Bruksreglene**
- Reduksjon av reintall

- Ønske om at bruksregler forvaltes som interne dokumenter.
- Bruksreglene unntas offentlighet, med unntak for øvre fastsatte reintall.
- Tydeliggjøring av hva som *skal* være med i bruksreglene og hva som *kan* være med.

Bruksregler

Skal inneholde nærmere regler om:

- 1. beitebruk, jf. § 59
- 2. reintall, jf. § 60
- 3. forvaltning av distriktets midler, herunder disponering av distriktskasse og reindrifsfond
- 4. bruk av motorisert kjøretøy
- 5. bruk og vedlikehold av gjerder og andre fellesanlegg.

Bruksreglene kan inneholde nærmere regler om:

- 1. krav til siidaandelsleders deltakelse i siidaens reindrift
- 2. fordeling av arbeidsplikter og investeringer
- 3. slakte- og produksjonskrav
- 4. andre forhold som det anses hensiktsmessig å regulere ved bestemmelser i distriktets bruksregler.

Distriktsstyring:

Bestemmelser knyttet til distriktet

- Distriktsplan
- Bruksreglene
- **Reduksjon av reintall**

- Dagens modell – enstemmighet eller Reindriftsstyrets vedtak om forholdsmessig reduksjon.
 - Problem – posisjonering
- Ny modell – enstemmighet (som i dag), flertalls beslutning eller Reindriftsstyrets vedtak om likt reintall.

Distriktsstyring:

§ 60 a, første til tredje ledd

- *Overstiger reintallet i siidaen det reintall som er fastsatt etter § 60, skal siidaen utarbeide og gjennomføre en reduksjonsplan etter annet eller tredje ledd.*
- *Lederne av siidaandelene kan enstemmig beslutte en reduksjonsplan med et ulikt reintall for hver siidaandel.*
- *Lederne av siidaandelene kan ved flertall beslutte en reduksjonsplan med en lik øvre grense for siidaandelene. Dersom dette ikke oppfyller hele den nødvendige reduksjonen må det bestemmes i planen at hver siidaandel skal redusere det overskytende antall forholdsmessig.*

Distriktsstyring:

§ 60 a, første til tredje ledd

- *Overstiger reintallet i siidaen det reintall som er fastsatt etter § 60, skal siidaen utarbeide og gjennomføre en reduksjonsplan etter annet eller tredje ledd.*
- *Lederne av siidaandelene kan **enstemmig beslutte en reduksjonsplan med et ulikt reintall for hver siidaandel.***
- *Lederne av siidaandelene kan ved flertall beslutte en reduksjonsplan med en lik øvre grense for siidaandelene. Dersom dette ikke oppfyller hele den nødvendige reduksjonen må det bestemmes i planen at hver siidaandel skal redusere det overskytende antall forholdsmessig.*

Distriktsstyring:

Enstemmighet

- Eksempel: Siidaen beslutter enstemmig en reduksjonsplan med et ulikt reintall per siidaandel (som i dag).

	Reintall (før reduksjon)	Besluttet reintall pr. siidaandel	Reduksjon pr. siidaandel
Siidaandel A	900	800	- 100
Siidaandel B	400	400	
Siidaandel C	600	200	- 400
Siidaandel D	200	200	
Totalt	2100	1600	- 500

Distriktsstyring:

§ 60 a, første til tredje ledd

- *Overstiger reintallet i siidaen det reintall som er fastsatt etter § 60, skal siidaen utarbeide og gjennomføre en reduksjonsplan etter annet eller tredje ledd.*
- *Lederne av siidaandelene kan enstemmig beslutte en reduksjonsplan med et ulikt reintall for hver siidaandel.*
- *Lederne av siidaandelene kan **ved flertall beslutte en reduksjonsplan med en lik øvre grense** for siidaandelene. Dersom dette ikke oppfyller hele den nødvendige reduksjonen må det bestemmes i planen at hver siidaandel skal redusere det overskytende antall forholdsmessig.*

Distriktsstyring:

Flertall

- Eksempel: Siidaen beslutter ved flertall en lik øvre grense på 500 rein. Siidaandelene med mer enn 500 rein må redusere.
- B og D kan ikke øke.

	Reintall (før reduksjon)	Reduksjon over 500 rein	Reintall etter reduksjon
Siidaandel A	900	- 400	500
Siidaandel B	400		400
Siidaandel C	600	- 100	500
Siidaandel D	200		200
Totalt	2100	- 500	1600

Distriktsstyring:

Flertall (2)

- Eksempel: Siidaen beslutter ved flertall en lik øvre grense på 400 rein. Siidaandelene med mer enn 400 rein må redusere.
- Rom for at D kan øke sitt reintall.

	Reintall (før reduksjon)	Reduksjon over 400 rein	Reintall etter reduksjon
Siidaandel A	900	- 500	400
Siidaandel B	400		400
Siidaandel C	600	- 200	400
Siidaandel D	200	+ 200	400
Totalt	2100	- 500	1600

Distriktsstyring:

§ 60 a, første til tredje ledd

- *Overstiger reintallet i siidaen det reintall som er fastsatt etter § 60, skal siidaen utarbeide og gjennomføre en reduksjonsplan etter annet eller tredje ledd.*
- *Lederne av siidaandelene kan enstemmig beslutte en reduksjonsplan med et ulikt reintall for hver siidaandel.*
- *Lederne av siidaandelene kan **ved flertall beslutte en reduksjonsplan med en lik øvre grense** for siidaandelene. Dersom dette ikke oppfyller hele den nødvendige reduksjonen må det bestemmes i planen at hver siidaandel skal redusere det overskytende antall **forholdsmessig**.*

Distriktsstyring:

Flertall med forholdsmessig reduksjon

- Eksempel: Siidaen beslutter ved flertall en lik øvre grense på 650 rein. Dette tar ikke hele den nødvendige reduksjonen på 500 rein. Resterende 250 rein må reduseres forholdsmessig.

	Reintall (før reduksjon)	Reduksjon over 650 rein	Reintall under grense	Forholdsmessig reduksjon, 13,5 %	Reintall etter reduksjon
Siidaandel A	900	- 250	650	- 88	562
Siidaandel B	400		400	- 54	346
Siidaandel C	600		600	- 81	519
Siidaandel D	200		200	- 27	173
Totalt	2100	- 250	1850	- 250	1600

Distriktsstyring:

§ 60 a, fjerde til sjette ledd

- *Er reduksjonsplanen **tilstrekkelig** skal den godkjennes av reindriftsstyret. Reindriftsstyret skal **sikre gjennomføring av planen**, herunder sette frister for utarbeidelse av planen og gjennomføring av reintallsreduksjonen.*
- *Utarbeider ikke siidaen en reduksjonsplan som er tilstrekkelig, skal reindriftsstyret **vedta en reduksjon som innebærer et likt reintall** for alle siidaandelene i siidaen.*
- *Er det fastsatt et øvre reintall per siidaandel etter § 60, skal reduksjonen skje med grunnlag i det fastsatte reintallet, med mindre siidaen gjennomfører en reduksjon etter annet ledd.*

Distriktsstyring:

Reindrifststyrets rolle

- Reindrifststyrets overordnede ansvar for reduksjonsprosessen videreføres.
- Reindrifststyret skal godkjenne planen hvis den er «tilstrekkelig».
 - «tilstrekkelig» = reduksjonsplanen er utarbeidet i henhold til lovens krav og den sørger for at siidaens faktiske reintall blir i tråd med det øvre fastsatte reintallet ved utløpet av reduksjonsperioden.
- Reindrifststyret skal sikre gjennomføring av siidaens reduksjonsplan.

Distriktsstyring:

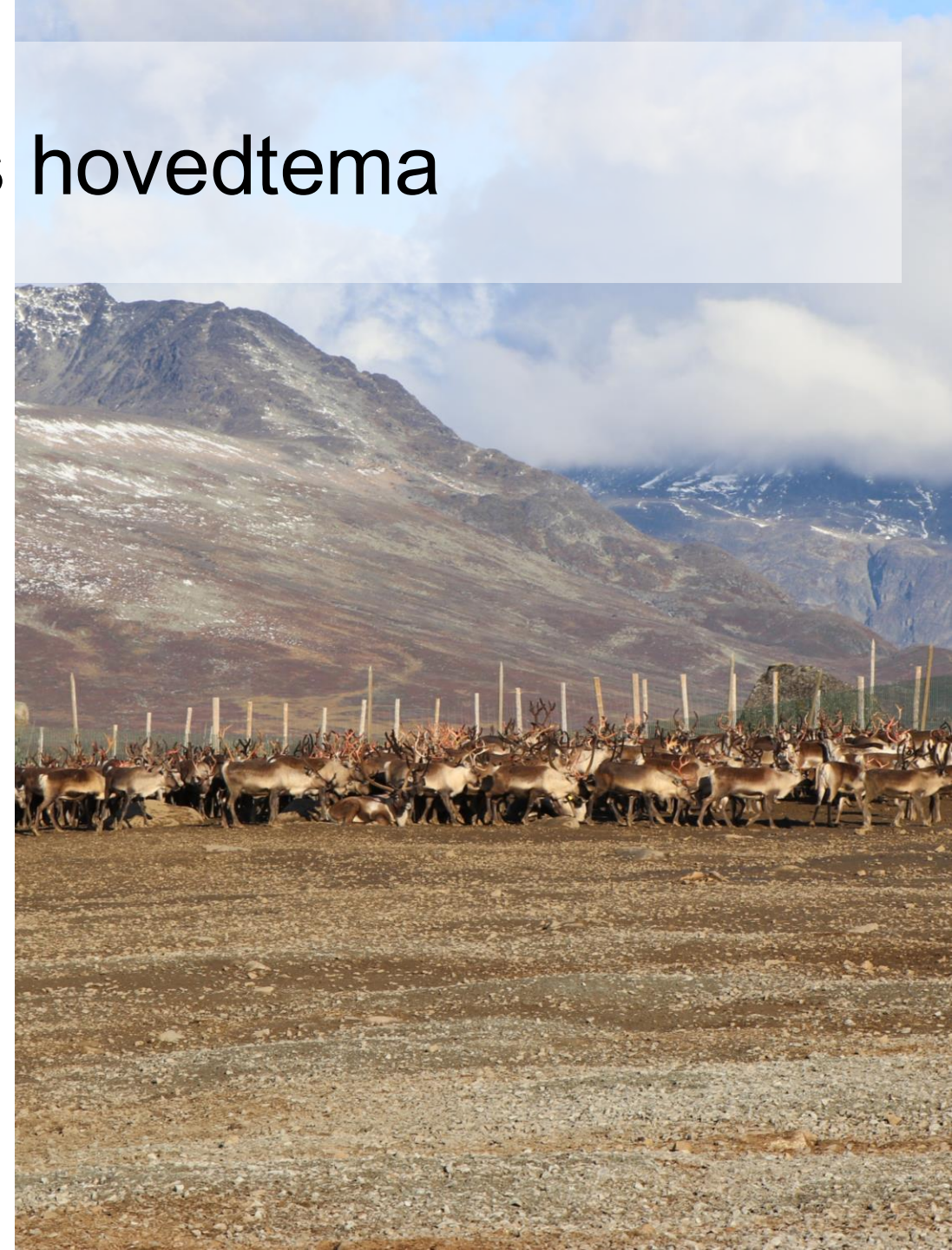
Reindriftsstyrets vedtak

- Eksempel: Reindriftstyrets vedtak om reduksjon som innebærer et likt reintall.
- Ettersom siidaandel D har et faktisk reintall på 200, kan den øke sitt reintall til 400.

	Reintall (før reduksjon)	Likt reintall	Differanse fra likt reintall
Siidaandel A	900	400	- 500
Siidaandel B	400	400	
Siidaandel C	600	400	- 200
Siidaandel D	200	400	+ 200
Totalt	2100	1600	

Lovendringsforslagets hovedtema

- Distriktsstyring
- **Reindriftens erstatningsansvar**
- Tilgjengeliggjøring av jordskiftelova på interne forhold i reindriften

Lovendringsforslagets hovedtema

- Distriktsstyring
 - **Reindriftens erstatningsansvar**
 - Tilgjengeliggjøring av jordskiftelova på interne forhold i reindriften
- Dagens regler om reindriften erstatningsansvar går tilbake til 1933.
 - Kritikk fra Høyesterett, Femunddommen fra 2018.

Reindriftens erstatningsansvar

- Erstatningsretten er en del av privatretten.
- I dag – ulikt erstatningsansvar mellom reindriften og øvrige beitenæringer.
 - Solidaransvar
- Forslaget – likebehandling av beitenæringer.
 - Reineier ansvarlig, sekundært solidaransvar

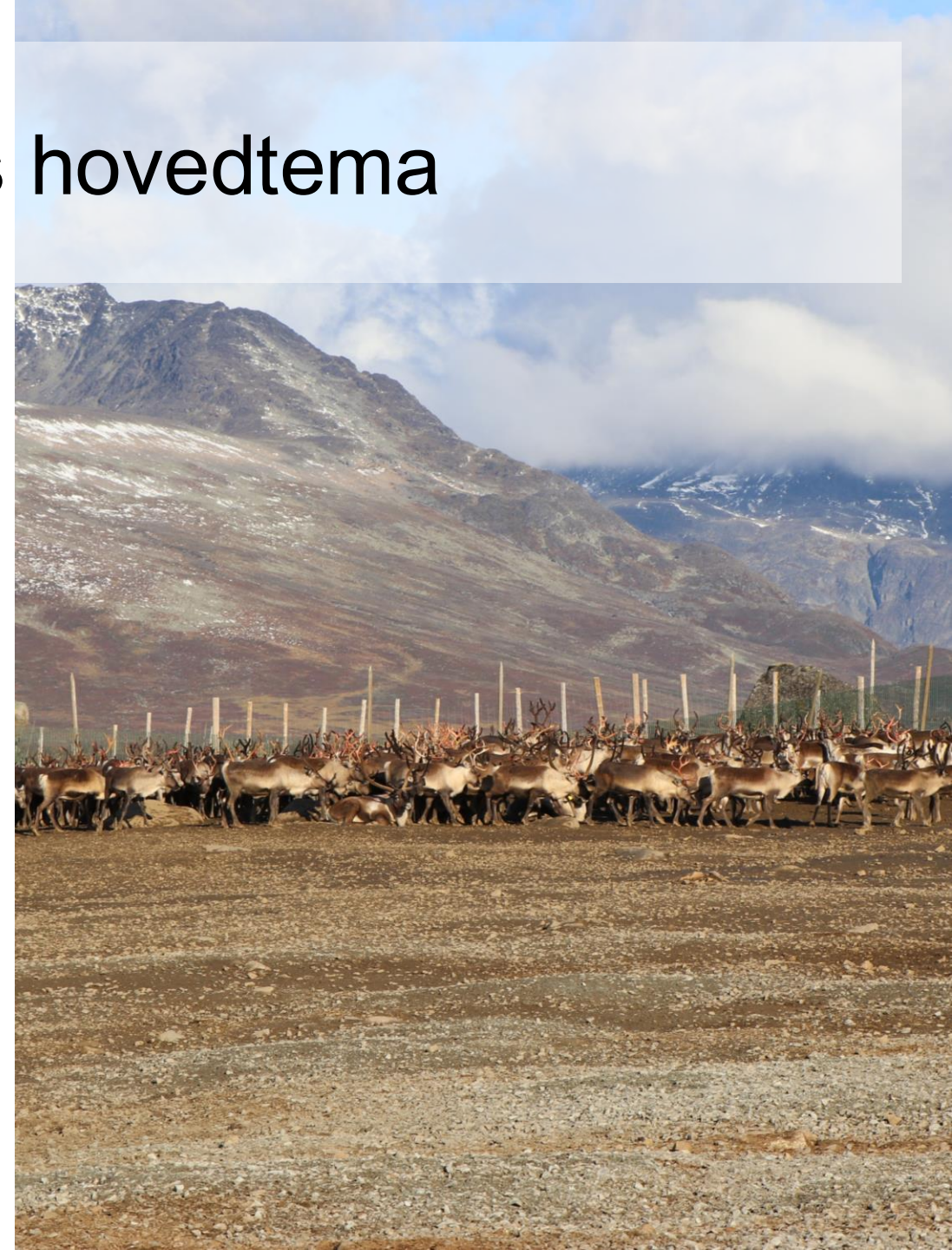
Reindriftens erstatningsansvar: Lovendringen § 67

- Identifisere eier «innen rimelig tid».
- Objektivt ansvar og skyldansvar.
- Skade på «Avling og annen eiendom».
- Lovfester prinsippet om medvirkning (skadeserstatningsloven § 5-1).

Lovendringsforslagets hovedtema

- Distriktsstyring
- Reindriftens erstatningsansvar
- **Tilgjengeliggjøring av jordskiftelova på interne forhold i reindriften**

Lovendringsforslagets hovedtema

- Distriktsstyring
- Reindriftens erstatningsansvar
- **Tilgjengeliggjøring av jordskiftelova på interne forhold i reindriften**

- Jordskiftelova 2013
- Jordskifterapporten

Tilgjengeliggjøring av jordskiftelova på interne forhold i reindriften:

Om jordskifteretten

- Hva er jordskifteretten?
 - Spesialdomstol som behandler saker om fast eiendom og rettigheter til fast eiendom.
- To grupper saker:
 - Rettsfastsettende saker
 - Rettsendrende saker

Tilgjengeliggjøring av jordskiftelova på interne forhold i reindriften:

Endringer

- Rettsfastsettende saker
 - Distriktsstyret, siidastyret, leder av siidaandel eller leder av sideordnet rekrutteringsandel kan fremsette krav.
- Rettsendrende saker
 - Distriktsstyret, siidastyret, leder av siidaandel eller leder av sideordnet rekrutteringsandel kan fremsette krav.
- Utarbeide og fastsette bruksregler
 - Distriktsstyret kan fremsette krav.

Tilgjengeliggjøring av jordskiftelova på interne forhold i reindriften:

Endringer

- Merk: Dette er prosessuelle regler.
 - Jordskifteloven finnes allerede i dag – det er reindriftenes adgang til å benytte jordskifteretten som endres.
- Mål om tilgang til samme rettsmidler som øvrige rettighetshavere til fast eiendom i samfunnet.

Hjemmel for forskrifter om tilskudd, jf. ny § 82 a

- Tilskuddsordningene over reindrifftsavtalen er viktige virkemiddel i reindrifftsforvaltningen og reindrifftspolitikken.
- Ny forskriftshjemmel synliggjør sammenhengen mellom de økonomiske virkemidlene over reindrifftsavtalen og reindrifftslovens virkemidler.

Foto: Landbruks- og matdepartementet

Oppsummering av forslagene

Siidaandelen

- Krav til siidaandelsleders deltakelse i siidaen
- Overføring av siidaandel
- Avvikling av siidaandel

Distriktsstyring

- Overføring av myndighet til årsmøtet
- Utvidelse av distriktets bruk av distriktskassen

Bruksregler

- Reduksjon av reintall
- Endring i bestemmelsene om bruksregler

Erstatningsansvar

- Endring av reindriftens solidaransvar

Bruk av jordskifte

- Rettsendrende og rettsfastsettende saker, utarbeide og fastsette bruksregler

Andre endringer

- Utvide krav til distriktsplan
- Hjemmel for tilskudd etter reindrifftsavtalen

Landbruks- og
matdepartementet